

C. Valerius Catullus, c. 1

Cui dono lepidum novum libellum

arida modo pumice expolitum?

Corneli, tibi: namque tu solebas

meas esse aliquid putare nugas.

Iam tum, cum ausus es unus Italarum 5

omne aevum tribus explicare cartis

Doctis, Iuppiter, et laboriosis!

Quare habe tibi quidquid hoc libelli —

qualecumque, quod, o patrona virgo,

plus uno maneat perenne saeclo! 10

Horatius, Carmina I, 1 (vv. 1–14)

*Maecenas atavis edite regibus,
o et praesidium et dulce decus meum,
sunt quos curriculo pulverem Olympicum
collegisse iuvat metaque fervidis
evitata rotis palmaque nobilis 5
terrarum dominos evehit ad deos;
hunc, si mobilium turba Quiritium
certat tergeminis tollere honoribus;
illum, si proprio condidit horreo
quicquid de Libycis verritur areis. 10
Gaudentem patrios findere sarculo
agros Attalicis condicionibus
numquam demoveas, ut trabe Cypria
Myrtoum pavidus nauta secet mare.*

Horatius, Carmina I, 11

*Tu ne quaesieris (scire nefas) quem mihi, quem tibi
finem di dederint, Leuconoe, nec Babylonios
temptaris numeros. Ut melius quicquid erit pati!
Seu pluris hiemes seu tribuit Iuppiter ultimam,
quae nunc oppositis debilitat pumicibus mare 5
Tyrrhenum, sapias, vina liques et spatio brevi
spem longam reseces. Dum loquimur, fugerit invida
aetas: carpe diem, quam minimum credula postero.*

Horatius, *Carmina* I, 2 (vv. 1–20)

*Iam satis terris nivis atque dirae
grandinis misit Pater et rubente
dextera sacras iaculatus arces
 terrui urbem,*

terrui gentis, grave ne rediret 5
*saeculum Pyrrhae nova monstra questae,
omne cum Proteus pecus egit altos
 visere montis,*

*piscium et summa genus haesit ulmo,
nota quae sedes fuerat columbis,* 10
*et superiecto pavidae natarunt
 aequore dammae.*

*Vidimus flavum Tiberim retortis
litore Etrusco violenter undis
ire deiectum monumenta regis* 15
templaque Vestae,

*Iliae dum se nimium querenti
iactat ultorem, vagus et sinistra
labitur ripa Iove non probante u-*
xorius amnis. 20

Horatius, *Carmina* I, 8

Lydia, dic, per omnis

te deos oro, Sybarin cur properes amando

perdere, cur apricum

deserit Campum, patiens pulveris atque solis,

cur neque militaris

5

inter aequalis equitet, Gallica nec lupatis

temperet ora frenis.

Cur timet flavum Tiberim tangere? Cur olivum

sanguine viperino

cautius vitat neque iam livida gestat armis

10

bracchia, saepe disco

saepe trans finem iaculo nobilis expedito?

quid latet, ut marinae

filium dicunt Thetidis sub lacrimosa Troiae

funera, ne virilis

15

cultus in caedem et Lycias proriperet catervas?

Horatius, *Carmina* III, 1 (vv. 1–15)

Odi profanum vulgus et arceo.

Favete linguis: carmina non prius

audita Musarum sacerdos

virginibus puerisque canto.

Regum timendorum in proprios greges, 5

reges in ipsos imperium est Iovis,

clari Giganteo triumpho,

cuncta supercilio moventis.

Est ut viro vir latius ordinet

arbusta sulcis, hic generosior 10

descendat in campum petitor,

moribus hic meliorque fama

contendat, illi turba clientium

sit maior: aequa lege Necessitas

sortitur insignis et imos,

omne capax movet urna nomen. 15

Horatius, *Carmina* I, 3 (vv. 1–16)

*Sic te diva potens Cypri,
sic fratres Helenae, lucida sidera,
 ventorumque regat pater
obstrictis aliis praeter Iapyga,
 navis, quae tibi creditum 5
debes Vergilium; finibus Atticis
 reddas incolumem precor
et serves animae dimidium meae.
 Illi robur et aes triplex
circa pectus erat, qui fragilem truci 10
 commisit pelago ratem
primus, nec timuit praecipitem Africum
 decertantem Aquilonibus
nec tristis Hyadas nec rabiem Noti,
 quo non arbiter Hadriae 15
maior, tollere seu ponere vult freta.*

Horatius, *Carmina* I, 14

*O navis, referent in mare te novi
fluctus. O quid agis? Fortiter occupa
portum. Nonne vides ut
nudum remigio latus,*

et malus celeri saucius Africo 5
*antemnaque gemant ac sine funibus
vix durare carinae
possint imperiosius*

*aequor? Non tibi sunt integra lintea,
non di, quos iterum pressa voces malo.* 10
*Quamvis Pontica pinus,
silvae filia nobilis,*

*iactes et genus et nomen inutile:
nil pictis timidus navita puppibus
fidit. Tu, nisi ventis* 15
debes ludibrium, cave.

*Nuper sollicitum quae mihi taedium,
nunc desiderium curaque non levis,
interfusa nitentis*
vites aequora Cycladas. 20

Horatius, *Carmina* IV, 7

Diffugere nives, redeunt iam gramina campis

arboribus comae;

mutat terra vices et decrescentia ripas

flumina praetereunt;

Gratia cum Nymphis geminisque sororibus audet 5

ducere nuda chorus.

Inmortalia ne speres, monet annus et almum

quae rapit hora diem.

Frigora mitescunt Zephyris, ver proterit aestas,

interitura simul 10

pomifer autumnus fruges effuderit, et mox

bruma recurrit iners.

Damna tamen celeres reparant caelestia lunae:

nos ubi decidimus

quo pater Aeneas, quo dives Tullus et Ancus, 15

pulvis et umbra sumus.

Quis scit an adiciant hodiernae crastina summae

tempora di superi?

Cuncta manus avidas fugient heredis, amico

quae dederis animo. 20

Cum semel occideris et de te splendida Minos

fecerit arbitria,

non, Torquate, genus, non te facundia, non te

restituet pietas;

infernis neque enim tenebris Diana pudicum 25

liberat Hippolytum,

nec Lethaea valet Theseus abrumpere caro

vincula Pirithoo.

Horatius, *Epod.* 13

Horrida tempestas caelum contraxit et imbres

nivesque deducunt Iovem; nunc mare, nunc silvae

Threicio Aquilone sonant. rapiamus, amici,

Occasionem de die dumque virent genua

et decet, obducta solvatur fronte senectus.

5

tu vina Torquato move consule pressa meo.

cetera mitte loqui: deus haec fortasse benigna

reducet in sedem vice. nunc et Achaemenio

perfundi nardo iuvat et fide Cyllenea

levare duris pectora sollicitudinibus,

10

nobilis ut grandi cecinit Centaurus alumno:

'invicte, mortalis dea nate puer Thetide,

te manet Assaraci tellus, quam frigida parvi

findunt Scamandri flumina lubricus et Simois,

unde tibi reditum certo subtemine Parcae

15

rupere, nec mater domum caerula te revehet.

illic omne malum vino cantuque levato,

deformis aegrimoniae dulcibus adloquiis.'

Horatius, *Epod.* 11 (vv. 1–18)

Petti, nihil me sicut antea iuvat

scribere versiculos amore percussum gravi,

amore, qui me praeter omnis expetit

mollibus in pueris aut in puellis urere.

hic tertius December, ex quo destiti 5

Inachia furere, silvis honorem decutit.

heu me, per urbem (nam pudet tanti mali)

fabula quanta fui, conviviorum et paenitet,

in quis amantem languor et silentium

arguit et latere petitus imo spiritus. 10

'contrane lucrum nil valere candidum

pauperis ingenium' querebar adplorans tibi,

simul calentis inverecundus deus

fervidiore mero arcana promorat loco.

'quodsi meis inaestu et praecordiis 15

libera bilis, ut haec ingrata ventis dividat

fomenta vulnus nil malum levantia,

desinet inparibus certare submotus pudor.'

Horatius, *Carmina* I, 4

Solvitur acris hiems grata vice veris et Favoni

trahuntque siccas machinae carinas,

ac neque iam stabulis gaudet pecus aut arator igni

nec prata canis albicant pruinis.

Iam Cytherea choros ducit Venus imminente luna 5

iunctaeque Nymphis Gratiae decentes

alterno terram quatiunt pede, dum gravis Cyclopum

Volcanus ardens visit officinas.

Nunc decet aut viridi nitidum caput impedire myrto

aut flore, terrae quem ferunt solutae; 10

nunc et in umbrosis Fauno decet immolare lucis,

seu poscat agna sive malit haedo.

Pallida Mors aequo pulsat pede pauperum tabernas

regumque turris. O beate Sesti,

vitae summa brevis spem nos vetat inchoare longam. 15

Iam te premet nox fabulaeque Manes

et domus exilis Plutonia, quo simul mearis,

nec regna vini sortiere talis

nec tenerum Lycidan mirabere, quo calet iuventus

nunc omnis et mox virgines tepebunt. 20

Horatius, *Carmina* II, 18

*Non ebur neque aureum
mea renidet in domo lacunar;
non trabes Hymettiae
premunt columnas ultima recisas
Africa, neque Attali* 5
*ignotus heres regiam occupavi,
nec Laconicas mihi
trahunt honestae purpuras clientae.
At fides et ingeni
benigna vena est pauperemque dives* 10
*me petit; nihil supra
deos laccio nec potentem amicum
largiora flagito,
satis beatus unicis Sabinis.
Truditur dies die* 15
*novaeque pergunt interire lunae;
tu secanda marmora
locas sub ipsum funus et sepulcri
inmemor struis domos
marisque Bais obstrepentis urges* 20
summovere litora,

parum locuples continente ripa.

Quid quod usque proximos

revellis agri terminos et ultra

limites clientium

25

salis avarus? Pellitur paternos

in sinu ferens deos

et uxor et vir sordidosque natos.

Nulla certior tamen

rapacis Orci fine destinata

30

aula divitem manet

erum. Quid ultra tendis? Aequa tellus

pauperi recluditur

regumque pueris, nec satelles Orci

callidum Promethea

35

revexit auro captus. Hic superbum

Tantalum atque Tantali

genus coercet, hic levare functum

pauperem laboribus

vocatus atque non vocatus audit.

40

Horatius, *Carmina* I, 7

*Laudabunt alii claram Rhodon aut Mytilenen
aut Ephesum bimarisque Corinthi
moenia vel Baccho Thebas vel Apolline Delphos
insignis aut Thessala Tempe;
sunt quibus unum opus est intactae Palladis urbem 5
carmine perpetuo celebrare et
undique decerptam fronti praeponere oliuam;
plurimus in Iunonis honorem
aptum dicet equis Argos ditesque Mycenae:
me nec tam patiens Lacedaemon 10
nec tam Larisae percussit campus opimae
quam domus Albunae resonantis
et praeceps Anio ac Tiburni lucus et uda
mobilibus pomaria rivis.
Albus ut obscuro deterget nubila caelo 15
saepe Notus neque parturit imbris
perpetuo, sic tu sapiens finire memento
tristitiam vitaeque labores
molli, Plance, mero, seu te fulgentia signis
castra tenent seu densa tenebit 20
Tiburis umbra tui. Teucer Salamina patremque
cum fugeret, tamen uda Lyaeo
tempora populea fertur vinxisse corona,
sic tristis affatus amicos:
'Quo nos cumque feret melior fortuna parente, 25
ibimus, o socii comitesque.
Nil desperandum Teucro duce et auspice Teucro:
certus enim promisit Apollo
ambiguam tellure nova Salamina futuram.
O fortes peioraque passi
mecum saepe viri, nunc vino pellite curas; 30
cras ingens iterabimus aequor.'*